

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wprowadzenie	13
Rozdział I	
Pozycja prawna wierzyciela spółki z o.o.	27
1. Ochrona wierzyciela spółki z o.o. w prawie polskim	27
2. Ochrona wierzyciela spółki z o.o. w prawie niemieckim	31
2.1. Ochrona w przepisach <i>GmbHG</i>	32
2.2. Zmiany w <i>GmbHG</i>	33
2.3. Ochrona na podstawie prawa koncernowego	36
2.4. <i>Durchgriffshaftung</i>	37
3. Ochrona wierzyciela spółki z o.o. w prawie francuskim	40
4. Ochrona wierzyciela angielskiej <i>company</i>	43
5. Ochrona wierzyciela korporacji w prawie amerykańskim	46
5.1. Przykłady ochrony w prawie stanowionym	46
5.2. Doktryna <i>piercing the corporate veil</i>	48
5.3. Przykłady innych konstrukcji według <i>common law</i>	50
6. Podsumowanie	52
Rozdział II	
Przesłanki odpowiedzialności. Zobowiązanie spółki	55
1. Określenie przesłanek	55
2. Odpowiedzialność za zobowiązania pieniężne	57
3. Odpowiedzialność za zobowiązania prywatnoprawne	63
4. Odpowiedzialność członka zarządu – pracownika spółki	66

5. Zakres czasowy zobowiązań dochodzonych na podstawie art. 299 k.s.h.	68
5.1. Zobowiązania zaciągnięte lub występujące w czasie pełnienia funkcji członka zarządu	68
5.2. Zobowiązania, które stały się wymagalne w czasie pełnienia funkcji członka zarządu	71
5.3. Zobowiązania istniejące w czasie wystąpienia przesłanek upadłości lub wszczęcia postępowania układowego	72
5.4. Zobowiązania istniejące w czasie pełnienia funkcji członka zarządu, jeśli wystąpiły przesłanki upadłości, a nie zgłoszono wniosku o jej ogłoszenie	74
6. Odpowiedzialność za odsetki od zobowiązania spółki	79
7. Odpowiedzialność za koszty procesu	81
8. Zakres zobowiązań a bezskuteczność egzekucji	83
9. Tytuł egzekucyjny przeciwko spółce jako pozaustawowa przesłanka odpowiedzialności z art. 299 k.s.h.	84
9.1. Stanowisko Sądu Najwyższego	84
9.2. Krytyka poglądu Sądu Najwyższego	86

Rozdział III

Przesłanki odpowiedzialności – bezskuteczność egzekucji	95
1. Pojęcie bezskutecznej egzekucji	95
2. Bezskuteczność „formalna”	97
3. Znaczenie bezskuteczności „formalnej”	98
4. Postaci bezskuteczności nieformalnej	100
4.1. Bezskuteczność egzekucji innego wierzyciela	101
4.2. Obciążenie jedyne go składnika majątku przewyższa jego wartość	102
4.3. Niecelowość egzekucji ustalona w oparciu o dokumenty spółki	103
4.4. Oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie artykułu 13 p.u.n., a także z uwagi na brak możliwości wykonania układu	104
4.5. Bezskuteczność prowadzonej egzekucji	105
5. Bezskuteczność egzekucji a trwające postępowanie upadłościowe	106
6. Ogół majątku spółki jako przedmiot bezskutecznej egzekucji ..	111

7. Bezskuteczność egzekucji a czas jej wszczęcia	116
8. Bezskuteczność egzekucji a majątek spółki	118
9. Bezskuteczna egzekucja a przejęcie majątku spółki przez wierzyciela	123

Rozdział IV

Podmiotowy zakres odpowiedzialności	125
1. Członkostwo w zarządzie – zagadnienia ogólne	125
2. Problemy związane z rezygnacją członka zarządu	129
3. Status członka zarządu a wpis do rejestru	135
4. Odpowiedzialność likwidatora	140
5. Odpowiedzialność wspólnika	145
6. Odpowiedzialność faktycznego zarządcy, prokurenta i pełnomocnika	147
7. Członek zarządu spółki w organizacji	148
8. Odpowiedzialność spadkobierców	149

Rozdział V

Charakter odpowiedzialności członka zarządu	151
1. Podstawa sporu	151
1.1. Pojęcie odpowiedzialności odszkodowawczej	151
1.2. Pojęcie odpowiedzialności gwarancyjnej	155
1.3. Kontradyktoryjny stosunek teorii odszkodowawczej i gwarancyjnej	159
2. Teoria odszkodowawcza w orzecznictwie	163
3. Teoria odszkodowawcza w wypowiedziach doktryny	167
4. Teoria gwarancyjna w orzecznictwie	172
5. Teoria gwarancyjna w wypowiedziach doktryny	174
6. Uzasadnienie teorii gwarancyjnej	176
6.1. Brzmienie przepisu	176
6.2. Rozumienie „szkody”	178
6.3. Brak konieczności wykazania szkody	179
6.4. Odpowiedzialność odszkodowawcza w art. 21 ust. 3 p.u.n.	180
6.5. Argumenty wynikające z umiejscowienia przepisu	182
6.6. Inne argumenty związane z pojęciem szkody i odszkodowania	183
6.7. Należności publicznoprawne	185
6.8. Subsydiarność	185

6.9. ... Ustalenie bezprawności „deliktu”	186
7.1. Praktyczne konsekwencje sporu o charakter odpowiedzialności	187
8.3. Charakter gwarancyjny, czyli jaki?	191
9. Teoria gwarancyjna a treść odpowiedzialności	193

Rozdział VI

Zależność odpowiedzialności członka zarządu od zobowiązania spółki (akcesoryjność)	194
1.1. Problem akcesoryjności na tle umowy poręczenia	194
2.1. Akcesoryjność jako cecha odpowiedzialności gwarancyjnej	196
3. Akcesoryjność a prawomocność wyroku przeciwko spółce	197
4. Artykuł 35 k.s.h. jako podstawa zarzutów członka zarządu	201
5. Zarzut potrącenia	205
6. Zarzut przedawnienia	207
7. Zwolnienie z długu	208
8. Przełamanie akcesoryjności	209
9. Akcesoryjność a utrata bytu prawnego przez spółkę z o.o.	212

Rozdział VII

Zasady współodpowiedzialności spółki i członków zarządu	218
1. Wykluczenie odpowiedzialności solidarnej	218
2.1. Solidarność niewłaściwa i jej możliwe konsekwencje	219
2.1.1. Zwolnienie z długu	219
2.2. Niewłaściwe stosowanie konstrukcji <i>in solidum</i> przy zwolnieniu z długu	221
2.3. Rodzaje odpowiedzialności solidarnej	224
3. Relacja odpowiedzialności członków zarządu i spółki a teoria odszkodowawcza	225
4. Relacja odpowiedzialności członków zarządu i spółki a teoria gwarancyjna	228
4.1. Odpowiedzialność <i>in solidum</i> a subsydiarność	228
4.2. Brak możliwości podwójnego zaspokojenia	232
4.3. Zakres dopuszczalnych zarzutów	235
5. Konstrukcja odpowiedzialności – kumulatorywne przystąpienie do długu	236
5.1. Kumulatorywne przystąpienie do długu a solidarność	236

5.2. Kumulatywne przystąpienie do długu	239
5.3. Kumulatywne przystąpienie do długu w art. 299 k.s.h. w orzecznictwie	241
6. Cechy przystąpienia do długu na podstawie art. 299 k.s.h.	241
7. Przystąpienie do długu w art. 299 k.s.h. i art. 55 ⁴ k.c.	244
8. Pozostałe zagadnienia	245
9. Roszczenia pomiędzy członkami zarządu	247
10. Postulat <i>de lege ferenda</i>	248

Rozdział VIII

Przedawnienie roszczeń	250
1. Zagadnienia wstępne	250
2. Przedawnienie roszczeń a charakter odpowiedzialności	253
3. Przedawnienie roszczeń na podstawie art. 442 ¹ k.c.	255
4. Przedawnienie roszczeń według art. 118 k.c.	258
5. Przedawnienie roszczeń według art. 125 k.c.	259
6. Rozwiązanie problemu przedawnienia roszczeń zgodnie z teorią gwarancyjną	261
7. Początek biegu przedawnienia roszczeń	262
7.1. Bezskuteczność egzekucji i inne zdarzenia	263
7.2. Bezskuteczność egzekucji – konsekwencje dla przedawnienia	265

Rozdział IX

Przesłanki zwalniające z odpowiedzialności	268
1. Zagadnienia wstępne	268
2. Zgłoszenie wniosku o upadłość we „właściwym czasie”	269
2.1. „Właściwy czas” w orzecznictwie	270
2.2. Krytyka ujęcia funkcjonalnego „właściwego czasu”	275
2.3. „Właściwy czas” w sytuacjach szczególnych	280
2.4. „Właściwy czas” w piśmiennictwie	282
2.5. „Właściwy czas” – wnioski	284
2.6. „Właściwy czas” a ochrona wierzycieli	286
2.7. „Właściwy czas” a spółka komandytowa typu GmbH & Co. KG	288
2.8. Pierwsza przesłanka zwalniająca z odpowiedzialności a postępowanie naprawcze	291

3. Brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość.....	293
3.1. Wewnętrzny podział obowiązków członków zarządu.....	295
3.2. Niewykonywanie obowiązków zarządczych.....	298
3.3. Oczekiwanie poprawy sytuacji finansowej spółki.....	299
3.4. Jedyny wierzyciel.....	300
3.5. Brak podstaw do ogłoszenia upadłości.....	302
4. Nieponiesienie szkody przez wierzyciela.....	303
4.1. Nieponiesienie szkody w orzecznictwie.....	304
4.2. Rozumienie szkody.....	306
5. Przesłanki zwalniające a art. 5 k.c.....	309

Bibliografia.....	313
-------------------	-----

Wykaz orzecznictwa.....	323
-------------------------	-----